Käytännön harjoittelujaksot vahvistavat sairaanhoitajaopiskelijan osaamista

30.5.2017

Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinto, Sairaanhoitaja (AMK) on laajuudeltaan 210 opintopistettä (op), johon sisältyy käytännön harjoittelua 75 op. Opintojen aikana opiskelijat harjoittelevat erilaisissa toimintaympäristöissä perusterveydenhuollossa, erikoissairaanhoidossa, yksityisellä ja kolmannella sektorilla. Seuraavaksi esittelemme kaksi eri vaihtoehtoa käytännön harjoittelun toteuttamiseen SeAMK Sosiaali- ja terveysalalla.

Vastuuta ottamalla opit -harjoittelumalli Seinäjoen keskussairaalan ja SeAMKin yhteistyönä

Syksyllä 2016 pilotoitiin Seinäjoen keskussairaalan ja SeAMKin yhteistyönä vastuuta ottamalla opit -harjoittelumalli (voo), jonka tavoitteena on mahdollistaa hoitotyön opiskelijoiden kokonaisvaltainen oppiminen potilaan hoitoon liittyvistä asioista. Pilotointi toteutettiin Seinäjoen keskussairaalan kirurgi-an osastolla H12 ja sisätautien osastolla A31. Siihen osallistui Seinäjoen ammattikorkeakoulusta 17 toisen lukuvuoden sairaanhoitajaopiskelijaa.

Vastuuta ottamalla opit -harjoittelumallissa viiden viikon harjoittelu jaetaan kahteen vaiheeseen: 1. Kahden viikon perehdytys osaston toimintatapoihin ja potilaan hoitoon. 2. Kolmen viikon parityöskentely, jolloin sairaanhoitajaopiskelijat huolehtivat neljän potilaan hoidosta saaden tukea ohjaajaksi nimetyltä sairaanhoitajalta, jonka puoleen opiskelijat voivat kääntyä potilaan hoitoon liittyvissä kysymyksissä.

Harjoittelumallin pilotoinnista saatiin hyvät kokemukset sairaanhoitajaopiskelijoilta ja harjoittelua ohjanneilta sairaanhoitajilta. Hoitotyön opettajat huomasivat pilotointiin osallistuneiden opiskelijoiden osaavan kuvata potilaan hoitotyön prosessin, siihen liittyvät moniammatilliset tiimit ja sairaanhoitajan vastuun potilaan hoidossa. Lisäksi pilotointiin osallistuneet sairaanhoitajaopiskelijat kokivat kädentaitojen ohella omien vuorovaikutustaitojensa ja kokonaisvaltaisen ymmärryksen potilaan hoidosta vahvistuneen.

”Aluksi mua jännitti, mutta kun siinä oli parina toinen opiskelija ja tiesi, et voi kysyä siltä sairaanhoitajalta, jos jotain tulee niin ei se sitten enää…. Kyllä mä opin paljon enemmän kuin muuten, kun nyt oli pakko keskittyä ja ottaa ite selvää asioista.”
Pilotointiin osallistunut sairaanhoitajaopiskelija

”Kyllä täytyy sanoa, että tämä malli toimii hienosti. Opiskelijat ottivat paikkansa potilaan hoidossa ja oli hienoa

nähdä miten näin lyhyessä ajassa voi oppia noin paljon”
Harjoittelua ohjannut sairaanhoitaja

”…sairaanhoitajaopiskelijat nostivat ykkösjutuksi potilaan ja hänen läheisensä kohtaamisen. Tämä tuntui opettajana hienolta!”
Harjoittelua ohjannut hoitotyön opettaja

Vastuuta ottamalla opit -harjoittelumallin pilotoinnista saadut hyvät kokemukset rohkaisevat laajentamaan mallia useammille keskussairaalan kirurgisille ja sisätautisille osastoille. Näin entistä useammalla hoitotyön opiskelijalla on mahdollisuus päästä voo -harjoitteluun jossain vaiheessa opintojaan.

Työn opinnollistaminen

Työn opinnollistamisen tavoitteena on kehittää uusia malleja opintojen aikana yhdistämällä opintoja ja työtä opintopisteiksi. Lisäksi tavoitteena on tiivistää ammattikorkeakoulun, opiskelijoiden ja työelämän yhteistyötä. Pedagogisten haasteiden lisääntyessä perinteinen luokkahuone ei riitä oppimisympäristönä, joten opinnollistaminen sopii hyvin ammattikorkeakoulun ja yritysten yhteistyön kehittämiseen.

Sairaanhoitajakoulutuksesta osallistuttiin Verkkovirta-hankkeen toiminnalliseen työryhmään ja toteutettiin opinnollistamisen pilotointi syksyllä 2016. Pilotointiin osallistui kaksi sairaanhoitajaopiskelijaa, joilla oli lähihoitajatutkinto ja mahdollisuus tehdä osa opinnoista työpaikallaan. Opinnollistamiseen valittiin gerontologisen hoitotyön kokonaisuus, johon kuului kahden opintopisteen teoriaosuus sekä seitsemän opintopisteen harjoittelu. Pilotti käynnistyi tutustumalla sairaanhoitajien uudistettuun opetussuunnitelmaan gerontologisen hoitotyön osalta (OPS 2015). Moodleen tehtiin kurssipohja, josta löytyi harjoittelun aikana toteutettavat teemat, joiden tarkoituksena oli varmistaa sairaanhoitajaopiskelijoiden käsitteellisen ajattelun kehittyminen ja uuden tiedon tuominen työpaikalle. Hoitotyön opettajat kävivät työpaikoilla ja esittelivät Moodle-tehtävät opiskelijoille, työnantajille ja arviointiin osallistuville ohjaajille. Arvioinnissa käytettiin itsearviointia ja vertaisarviointia sekä saatuja palautteita potilailta ja heidän läheisiltään. Opiskelijan teoreettinen tietoperusta määriteltiin Moodlessa kirjallisella tentillä, jonka opiskelijat saivat tehdä ajasta ja paikasta riippumatta. Harjoittelu arvioitiin hyväksytty/täydennettävä.

Työn ja opiskelun yhteen sovittaminen luo uuden kulttuurin ajatella opiskelijan oppimista ja sitä, miten hänen osaamistaan voidaan tuoda esiin. Opiskelijat pitivät opinnollistamista hyvänä opiskelumuotona:

”…suoritin annetut tehtävät työpaikalla, niiden valmistelu ja toteuttaminen vaativat syvällisempää tiedon hakua ja kehittelyä, joten lopputulos oli sekä minua opiskelijana, että työnantajaa hyödyttävää. Tarkoituksenani oli tuoda jotain uutta ja syvällisempää tietoa työyhteisölle…”

Niinistö-Sivurannan, Nurkan & Lahden (2015) mukaan työn opinnollistamisen malli vaatii opiskelijal-ta itseluottamusta, rohkeutta, heittäytymiskykyä, täsmällisyyttä ja reflektointitaitoja. Myös työnantajat kokivat hyvänä tällaisen tavan suorittaa opintoja: *”… Opiskelija tuo työn opinnollistamisessa uutta tietoa työpaikalleen — esillä olevat aiheet olivat oikeita, työyhteisön tarpeista lähteviä…”*

Työn opinnollistamisen pilotti antoi rohkaisevia tuloksia laajentaa menetelmää myös muihin opintoihin

Seinäjoen Ammattikorkeakoulussa. Tällaisia voisivat olla muun muassa teoria- ja harjoittelujaksot, kesäopinnot, päiväkirjamalliset opinnäytetyöt, dokumentaatiot sekä näyttöpäivät.

Lähde: Niinistö-Sivuranta, S., Nurkka, P. & Lahti, J. 2015. Työn opinnollistaminen pedagogisen johtamisen mahdollisuutena. Haaga-Helia. Helsinki.

Teksti:

Marjut Asunmaa, Lehtori, TtM, SeAMK Sosiaali- ja terveysala
Virpi Salo, Lehtori, KM, TtK, SeAMK Sosiaali- ja terveysala
Tiina Koskela, Tuntiopettaja, TtM, SeAMK Sosiaali- ja terveysala